

rovanje in pokončavanje teh škodljivcev začeli bolj misliti! — Kakor po drugod, tako tudi pri nas ne manjka raznih ciganov in oderuhov; jih število se jako množi in postajajo čedalje bolj drzni. Poznamo enega, ki očitno pravi: jaz moram skrbeti, da kaj dobim, in drugi pa naj skrbi, da povrnjeno dobi. In potem nauku tudi res ravna; vse vzame, kar koli le dobiti more: vino, zrnje, živino, denarje, ali iztirjati iz njega nazaj, to je skoro nemogoče. Č dno znamenje časa je tudi to, da mnogo ciganskih posestnikov zapravlljivo živi in dolgove dela, naposled pa da zemljišče na ženo prepisati, upniki se pa lahko za svoje denarje obrišejo!

Iz Velenja. (Letina — „dingere“). Pšenica in rž tukaj prav lepo kaže; vinogradi obetajo obilo grozdja, sadunosno drevje pa veliko sadu. Človeku srce kar veselja igra ozirajočemu se po naših lepih poljih in hribih. Bog nas varuj bude ure in letina bo izredno dobra. — Pred kakimi 7 leti je Velenje videlo nekega krojača „privandrati“, in je tukaj službo dobil. Takrat je nek g. Grazeli od g. Pergerja štacuno v najem vzel in je tudi omenjenega krojača za pomočnika pri prodavanju postavil. Služil mu je krojač 2 leti, potem pa je začel sam prodavati nožeke, cikorijo, kavo itd. kar še tudi sedaj dela in bo menda skoro celi „dingere“. Govoriti pa zna ta človek veliko in tako, da kmeta, ki pride k njemu iz bližnjih hribov po kake „žajfe“, kar glava boli, kedar domov gredoč premišluje, kar mu je ta krojač novega napovedal.

Iz Koroškega. (Ubogi akcijonarji — žrebci z svetimi imeni). Kapitalisti, ki so svoje denarje iz branilnic itd. pojemale in si za nje kupili akcij n. pr. banke Slovenije in drugih podvzetij na akcije, so skoro povsod na limance vsedli. Slabo gospodarjenje jim je denarje zapravilo; upravni svetovalci, ravnatelji in jihovi uradniki so obogateli, akcijonarji pa postali izpuljeni in slečeni. Pritožbe tem ne pomagajo nič. Blizu tako se godi akcijonarjem Hüttenberske fužinarske družbe. V 4 letih so ravnateljstvu, uradnikom, upravnim svetovalcem žrtvovali 1.844.621 fl. Razun tega pa imajo pokrivati vsako leto dodatnih primanjkljejev, ker upravna gospoda več potroši, nego fužine dohodkov vržejo. Tako so morali l. 1870. pokriti 212.274 fl. l. 1877. pa 166.871 fl. in letos bržčas 30.000 fl. Vkljub temu slabemu opravljanju bila sta izžrebana 2 upravna svetovalca zopet izvoljena. Obupni akcijonarji si ne morejo pomagati. — Državni žrebci imajo vsak svoje ime in sedaj priporočuje kmetijska družba, naj isto tako storijo tudi posestniki, čijih žrebci imajo dovoljenje ali licencijo, da se smejo spuščati. In tukaj se godijo za vsakega vernega kristijana nedostojne reči; žrebceem se dajejo namreč imena svetnikov. Tako se imenuje eden državnih žrebcev: Adam, drugi zopet Karol, Jakob, Andrej. enemu so dali ime celo božjega arhangelja Gabriela, katerega vsak vernik visoko časti kot posrednika med Bogom in prečisto de-

vico Marijo pri učlovečenju Sina božjega. Dotični ljudje, ki toliko sveta imena dajejo in dajati trpijo konjskim mrham, morajo res biti milovanja vredni ljudje!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V soboto 25. maja, god sv. Vrbana, je avstrijski regiment baron Sokčević zasel tarško trdnjavo in otok Adakale v Donavu pri Oršovi; otok meri nekaj oralov in ima kakih 400 mohamedanskih prebivalcev, turški vojaki so se poprej odpeljali. Tako je slednji turški vojak zginil iz podonavja potem, ko se je zlati polumesec turških zastav 450 let v Donavu lesketal; v Mitrovici v Slavonski granici pa delajo priprave, da se bodo turški vojaki iz Bosnije od ondod po Savi in potem po Donavu za drugimi Turki odpeljali. Naj le gredó, ti divjaki, odkod so k nam prišli razbijat pred pol tisoč leti. Na Erdeljskem delajo pionirji marljivo šance tudi okoli Sibinja, potem v soteskah: Temeš, Poljana, Ojtož in Badža, in mesto Ozik je neki odločeno, da se ondi zbere več regimentov; tudi Krakov in Przemisl v Galiciji hočejo baje takoj začeti z šancami obdajati, v južnem Tirolskem pa 40.000 mož proti Italiji nastaviti. Zastran Bosnije še se pogajajo z turškim sultanom, ki je neki voljen deželo prepustiti Avstriji, če ga ta potem brani proti Rusom. — Državni zbor je začel razpravljati o novi nagodbi z Ogersko; bržčas jo bo sprejel in nam 24 fl. davka na kavo naložil. — Volitve za deželni zbor štajerski se bodo baje vršile meseca avgusta; slišimo, ka namislita celjski glavar g. Haas in vitez Berks za ustavoversko-liberalno-nemško stranko kandidirati. No, teh še nam je treba; ali nemčurji drugih ne zmorejo več? — Bivši narodni župan v Pragi, dr. Bielski, je umrl in imel sijajno pogreb; českomu narodu se slobodno toži po krepkem, značajnem moževi, ki je l. 1866 mirno v Pragi ostal in z kardinalom Švarcenbergom zmagonosnim Prusom nasproti šel in mesto milosti premagavcev priporočil, kar je tudi dosegnil. — Freimaurerji so pri nas še vedno postavno prepovedani, to pa jim ne brani na Dunaju imeti društvo in osnovati najdenišnico, kder se niti 6—12letni fantiči moliti ne učijo, ter za ovi zavod denarje pobirati. Nedavno se je proglasil poziv na milodare, na katerem sta podpisana ces. kralj. ministra Hofmann in Hlumecky. — Na Ogerskem je Donava pouzročila veliko škodo, na Hervatskem pa Drava in Sava. — Znani škof Strossmayer bil je te dni v Belgradu, kder je bil od kneza Milana in srbskih ministrov častno sprejet. Za nove volitve na Ogerskem so zedinjeni uporniki pod grofom Apponijem proglasili poziv do volilcev, v katerem hudo napadajo ministra Tiszaja zaradi nagodbe z Avstrijo. Bržčas je pa ta poziv le od zvutih Magjarov dogovorjen in proglašen, da bi se dunajskega držav-

nega zbora poslanci ogerskih volitev ustrašili in v dogovorjeno nagodbo z Tiszajem privolili!

Vnanje države. Bismark je namislil nemške socialiste zaradi napada na cesarja Viljelma z postavami in policaji preganjati, tako kakor preganja celo nedolžne nemške katoličane, in je v ta namen ostro postavil nasvetoval; državni zbor je pa nasvet z 251 proti 57 glasom zavrgel; celó beseda slavnega generala Moltkeja bila je zastoj. Cesarja in Bismarka je to močno osupnilo in sta državni zbor hipoma odposlala domov. — V Milanu je zborovalo 2000 republikancev in z živio-klici odobravalo govor južno-tirolskega begunca Pedergetija, ko je povdarjal, da se mora Italija polastiti Tirola do Brennerja, Gorice, Trsta in Istrije. — Svetovna razstava v Parizu dela Francozem res vso čast; razstava je velikanska. Zavolj nameravane stoletnice na spomin bogakletniku Voltairju je vsled razglasa pariškega nadškofa 30. maj den občne pokore; po vseh cerkvah bodo Boga javno za odpuščanje prosili za vsa razžaljenja po ostudnih in bogatajnih Voltairijancih; odločno postopanje nadškofovo je storilo velik utis in celó republikansko ministerstvo je očitno proslavljanje Voltairja prepovedalo. — Angleških delavcev upor zoper fabrikante še ni pomirjen. — Na Španjskem v Kataloniji je 60 mladih ljudi hotlo kralja prognati in republiko proglasiti; drzno podvzetje bilo je pa takoj zadušeno in puntarji pobiti ali izgnani. — Perzijski šah se je od ruskega carja poslovil in je sedaj na poti v Berlin k nemškemu cesarju. — Panamansko zemeljsko ožino v Ameriki bodo kmalu začeli prekapati, da po velikanskem kanalu ladijam odprejo naravnostno pot iz Atlantiškega morja v Veliki ocean. — V Kantonu na Kitajskem je vihar vrtimec tako razsajal, da je skoro vse mesto razdril in 10.000 ljudi usmrtil.

Turške homatije. Preteča vojska med Rusi in Angleži zaradi Turka se ni pričela, kakor se je obče bilo bati; ruski poslanik Šuvalov je Angleže toliko pomiril, da so privolili v shod evropskih ministrov ali že meseca marca napovedani: kongres. Bismark bo 11. junija t. l. zbral ministre vseh evropskih velevlad v Berlinu, kder se bodo torej turške zadeve končno reševale. Če se bodo pri kongresu vsi ministri z bogali, tedaj je mir gotov, če ne pa je vojska neizogibna. Priprave za njo se vršijo nepretrgano na Ruskem, Angleškem, Turškem itd. V Carigradu je bil velik požar; pogorela je stara in velika palača turških ministrov, nekdanj stanovanje velikega vezirja. Rodopske vstaše so Rusi z pomočjo Bolgarov potlačili in večidel posekali. Bosenski Osmanli, t. j. pravi Turki, so se začeli seliti v Azijo; prav imajo; z Bogom! Turški sultan se je močno ustrašil, ko je slišal, da se bodeta Rus in Anglež porazumila bržčas na turški račun. Zato neki zopet premišluje, ali bi ne kazalo Carigrad zapustiti in v Brusu v Aziji oditi; tudi mu se je bati v Carigradu turških zarotnikov, ki mu po življenju strežejo.

Za poduk in kratek čas.

Celje in njegova okolica.

(Zgodovinsko - krajepisna črtica.)

IX. Savinjske kopele v Celju. Nekdanje slave mogočnosti in bleska, o katerih nam zgodovina pripoveduje, zdaj pač zastoj v Celju iščeš. Kdor ne pozna zgodovine celjskega mesta in ne ve, na kaj da spominjajo podrtije Gornjega Celja in semtertje po mestu vzdano starinsko kamenje, temu je Celje navadno mestece, kakoršnih se nahaja mnogo, samo da ima mimo drugih lepšo in prijaznišo okolico. Nekdanje slave in mogočnosti gotovo nikoli ne bo doseglo ali na višjo stopnjo imenitnosti in blagostanja se lahko povzdigne, ako le njegovi prebivalci porabijo priložnosti in sredstva, ktera jim narava sama ponuja. Jaz med ta sredstva štejem v prvi vrsti Savinjske kopele.

Tik mesta tekoča Savinja izvira v Solčavskih planinah. Njeni vir pri slapu pod nepristopno Rinko se kmalu zgubi pod zemljo in še le v Logarjevi dolini zopet na den pride. Od tod teče do Celja vedno proti vzhodnem jugovzhodu, pri Celju pa se naglo zasukne proti južnemu jugozahodu zlivajoč se pri Zidanem mostu v Savo. Njeni tek meri z oviuki vred 87.17 kilometrov (11 $\frac{1}{2}$ milj); srednja širokost med Mozirjem in Zidanim mostom je 56.88 metrov in srednja globočina 0.948 metrov ali 3 šolnje. Meseca sušca in malega travna, pa tudi vinotoka in listopada vendar včasih naglo tako naraste, da vse bližnje travnike in njiva poplavi. Voda v Savinji je vedno čista in prozorna, kakor studenčnica, torej že zavolj tega jako pripravna za kopanje. K temu pa še pridejo druge dobre lastnosti, namreč, da struga ni pregloboka, da je navadno topla in da ima zdravilno moč, kakor vode po bližnjih toplicah. Zadnji dve lastnosti pa ima Savinja od tod, ker v njeni strugi na mnogih krajih izvirajo topli vreli in tudi nekteri pritoki jej pripeljajo ali slano ali toplo vodo. V dokaz tej trditvi samo opomnim, da voda Laških toplic izvira sredi Savinjske struge, od koder je po umetnih cevih napeljana v kopališče; da Savinja po zimi tudi na takih krajih, kder po času teče, poznej zmrzne, kakor večje reke z naglim tokom in da ima njena voda pri viru komaj 3—4°, v Celju pa že 24°; od solnea pa se med pečinami in v globokih jarugah tekoča ne more za 20° segreti. Po spričevanju skušenih zdravnikov imajo Savinjske kopele enak upliv na človeško zdravje, kakor kopele v bližnjih Dobrnskih, Rimskih in Laških toplicah. Navadno se tedaj z uspehom rabijo proti protinu, občnim slabočam in posebno dobro uplivajo na kožo in živce ter splošno okrepčanje pospešujejo. Savinjske kopele so sicer že dolgo znane, vendar splošno so se začele še le zadnja leta rabiti, ko so se napravila javna kopališča. Do zdaj obstoji dvoje takih kopališč; ono na desnem bregu dohaja g. Hansbauma, na levem bregu g. Kranjcu.